

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Osallistumishakemus Alueellisen junaliikenteen järjestämisen pilottihanke

Pilottihankkeen tavoitteet

Päijät-Hämeen alueellisen pilottihankkeen tavoitteena on kehittää uutta raideliikennettä nykyistä kevyemmällä ratkaisulla välillä Heinola-Lahti-Orimattila. Nykyisen junaliikenteen vaatimukset rataverkolle ja kalustolle ovat mittavat ja myös Päijät-Hämeessä on kiinnostusta selvittää uusia vaihtoehtoja henkilöjunaliikenteen järjestämiseen.

Tällä hetkellä henkilöliikennettä on Lahdesta Riihimäen, Helsingin ja Kouvolan suuntiin. Helsinki-Lahti-Kouvola välillä kulkee sekä kauko- että lähiliikenteen junia ja Lahti-Riihimäki rataosalla lähiliikenteen junia. Vain tavaraliikenteen käytössä on lisäksi yhteys Heinola-Lahti-Orimattila. Tämän rataosan käyttö nykyisenlaiseen henkilöliikenteeseen on kiinnostavaa tulevaisuuden ratkaisuna ja Lahden seudulla onkin käynnistymässä selvitys tämän ratayhteyden henkilöliikenteeseen liittyen. Pilottihankkeella olisi mahdollista syventää ja laajentaa alkamassa olevaa tarkastelua ja tuoda alueen joukkoliikenteen toimijoita yhteisen asian äärelle.

Kehityssuunnitelma

Päijät-Hämeen maakuntavaltuuston joulukuussa 2013 hyväksymässä liikennejärjestelmäsuunnitelmassa liikennejärjestelmän kehittäminen tiivistettiin neljään strategiseen painopisteeseen, joista kestävän liikkumisen edistämisen puitteissa on parannettu ja uudistettu joukkoliikennettä. Valmistuneita toimenpiteitä ovat mm. Lahden seudun liikenteen toiminnan myötä lisääntynyt paikallisen linja-autoliikenteen vuorotarjonta, Lahden matkakeskuksen valmistuminen, joukkoliikenteen vyöhykehinnottelun, Walthi-matkakorttijärjestelmän ja uusien lipputuotteiden käyttöönotto sekä Hennan junaliikenteen käynnistyminen. Kehitysaskleet osoittavat maakunnan vahvan sitoutumisen kestävän liikkumisen edistämiseen.

Lahden kaupunkiseudulla on käynnistymässä nykyisen rautatieverkon hyödyntämiseen tähtäävä rataliikenteen selvitys, jossa selvitetään seutukunnan sisäisen rataliikenteen edellytyksiä ja toteutusmahdollisuuksia. Käynnistyvässä selvityksessä yhteys Heinola-Lahti-Orimattila palvelee työmatka- ja asiointiliikenteessä Heinolan ja Orimattilan yhteyksiä Lahden keskustaan. Heinolan ja Loviisan ratojen kapasiteetti mahdollistaa duoraitiovaunun liikennöinnin ilman merkittäviä lisäkustannuksia jo nyt ja liikennepaikkoja laitureineen voidaan rakentaa vähäisin investointikustannuksin esimerkiksi kasvukeskuksiin Vierumäelle ja Pennalaan, jolloin on mahdollista liikennöidä tiheällä vuorovälillä. Kalustoltaan tämä liikenne olisi moderneja matalalattiaraitiovaunuja. Mahdollistaa maankäytön tehostamisen, viihtyisämmän asuin- ja kaupunkiympäristön sekä tehokkaamman joukkoliikenteen Lahden kaupunkiseudulla. Nykyisen linja-autoliikenteen kasvavat kustannukset aiheuttavat painetta järjestää paikallinen joukkoliikenne kustannustehokkaasti.

Koko maakuntaa palvelevaa joukkoliikennettä on kuitenkin tarkoituksenmukaista tarkastella kokonaisuutena, jossa huomioidaan myös nykyinen raideliikenne. Haasteena onkin sovittaa yhteen eri toimijoiden vastuulla olevat joukkoliikenteen yhteydet alueen asukkaita ja muita toimijoita hyvin palvelevaksi kokonaisuudeksi. Helsingin seutu on erityisen tärkeä pendelöintikohde ja linja-autoliikenteen aikataulut on pyritty mahdollisimman hyvin sovittamaan junaliikenteen aikatauluihin. Seudulla on raideverkon puolesta hyvät edellytykset sekä itä-länsi että etelä-pohjoinen suuntaisille raidepohjaisille joukkoliikenteen runkoyhteyksille. Seudulla on kiinnostusta kehittää raideliikenteen liityntäyhteyksiä entisestään, jos raideliikennettä pystytään kehittämään osana seudullista joukkoliikennejärjestelmää. Toimiva joukkoliikennejärjestelmä ja sujuvat matkaketjut edellyttävät lippujärjestelmien yhteen toimivuutta.

Päijät-Hämeen liiton toiminnassa laaditut erilaiset selvitykset antavat kattavan kuvan maakunnan asukkaiden, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumisesta sekä joukkoliikenteen kehittämisen edellytyksistä. Viime vuosina laadittuja selvityksiä on listattu osallistumishakemuksen liiteaineistoissa ja selvitykset ovat ladattavissa liiton ja Lahden seudun liikenteen internetsivuilta.

Osallistujat

Alueellisen junaliikenteen järjestämisen pilottihankkeessa Päijät-Hämeessä ovat mukana Päijät-Hämeen liitto, Lahden, Orimattilan ja Heinolan kaupungit, Lahden seudun liikenne (LSL) alueen toimivaltaisena joukkoliikenneviranomaisena sekä Hollolan, Kärkölan ja Iitin kunnat. Mikäli pilottihanke toteutuu Päijät-Hämeessä, huomioidaan myös naapurialueiden kiinnostus osallistua hankkeeseen. Lahti-Riihimäki suunnan osalta kiinnostusta on lausunnossaan osoittanut Hämeen liitto ja Lahti-Kouvola suunnan osalta Kaakkois-Suomen ELY-keskus.

Päijät-Hämeen kunnat ja maakunnan liitto ovat kiinnostuneita myös muista piloteista, joiden vaikutus on alueellista Päijät-Hämeen kannalta, kuten Tampere-Lahti välillä pilotti lauantaina kulkevasta junavuorosta.

Hakijan osallistuminen hankkeen toteutumiseen

Päijät-Hämeellä on alueellinen valmius sitoutua liikenteen kehittämiseen sekä rahallisesti että henkilöresurssien kautta lyhyellä aikavälillä 10/2018-2/2019 ja mahdollisen pilotin liikennöintiin 12/2019-6/2022. Kunnat ja sidosryhmät ovat varanneet selvitykseen rahoitusta ja alueella on mahdollisuus hakea hankerahoitusta vähähiilisten ratkaisumallien edistämiseen.

Lahden seudun liikenne osallistuu linja-autoliikenteen ja alueellisen junaliikenteen yhteensovittamiseen. Liikennettä voidaan osaltaan rahoittaa seudullisen joukkoliikennebudjetin kautta (edellyttää säästöjä linja-autoliikenteestä tai kuntien isompia maksuosuuksia).

Hakijan sähköinen yhteistieto on toimisto@paijat-hame.fi, johon hanketta koskevat päätökset ja muut tiedot ja tiedustelut toimitetaan. Lisätietoja antaa Päijät-Hämeen liitosta jaana.martikainen@paijat-hame.fi. Jaana Martikainen, erityisasiantuntija Liikenne, yhdyskuntatekninen huolto, luonnonvarat puh. 044 371 9467

Osallistumishakemus on voimassa vähintään 31.11.2018 asti.

Lahdessa 23.10.2018

Liiteaineisto

Päijät-Hämeen lähijunaliikenteen edellytykset (2013)

http://www.paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2015/09/maka2014_20130830_paijat-hameen_lahijunat.pdf

Liite 1 Asemakortit http://www.paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2015/09/maka2014_20130909_paijat-hameen_lahijunat_liite1_asemakortit.pdf

Liite 2 Asemien lähiseutujen väestö http://www.paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2015/09/maka2014_20130909_paijat-hameen_lahijunat_liite2_asemien_lahiseutujen_vaesto_a3_2013-09-09.pdf

Liite 3 Asemien lähiseutujen työpaikat http://www.paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2015/09/maka2014_20130909_paijat-hameen_lahijunat_liite3_asemien_lahiseutujen_tyopaikat.pdf

Liite 4 Pendelöintitaulukko http://www.paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2015/09/maka2014_20130909_paijat-hameen_lahijunat_liite4_pendelointitaulukko.pdf

Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma (2014) http://www.paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2015/09/maka2014_2014_ph_liikennejarjestelmasuunnitelma1.pdf

Kaupan työraportti, Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014, korjattu 8.1.2016 ja 7.6.2016 http://www.paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2015/09/20160607_KAUPPA_ty%C3%B6raportti-korjaukset2016.pdf

Päijät-Hämeen vähittäiskaupan nykyinen pinta-ala (2014) http://www.paijat-hame.fi/wp-content/uploads/2015/09/maka2014_20140925_PH_kaupan_nyky_pinta_ala.pdf

Päijät-Hämeen joukkoliikennesuunnitelma (2011) <http://www.lsl.fi/assets/uploads/P%C3%A4ij%C3%A4t-H%C3%A4meen-Joukkoliikennesuunnitelma-2011.pdf>

Pendelöintitilasto 2016 (Tilastokeskus)

Päijät-Hämeessä asuvista työllisistä 68 249 käy työssä asuinkunnassaan. Työllisiä on yhteensä 77 923.

Pendelöinti Päijät-Hämeestä muualle

Uudenmaan maakuntaan	6183
..Espoo	543
..Helsinki	2514
..Kauniainen	2
..Vantaa	1011
Pääkaupunkiseudulle	4070
Muualle Uudellemaalle	2113
Kanta-Hämeen maakuntaan	1000
Kymenlaakson maakuntaan	820
Muualle	1 671
Yhteensä	9 674

Pendelöinti Päijät-Hämeeseen muualta

Uudenmaan maakunnasta	2617
..Espoo	240
..Helsinki	784
..Kauniainen	9
..Vantaa	286
Pääkaupunkiseudulta	1319
Muualta Uudeltamaalta	1298
Kanta-Hämeen maakunnasta	924
Kymenlaakson maakunnasta	1166
Muualta	1 889
Yhteensä	6 596

ASIKKALA

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 1506

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Lahteen	979	Lahdesta	429
Hollolaan	115	Hollolasta	101
Heinolaan	100	Padasjoelta	91
Helsinkiin	61	Heinolasta	44
Padasjoelle	55	Sysmästä	21
Vantaalle	27	Orimattilasta	20

HARTOLA

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 705

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Heinolaan	86	Heinolasta	83
Joutsaan	48	Joutsasta	80
Lahteen	47	Sysmästä	63
Sysmään	36	Lahdesta	36
Pertunmaalle	20	Pertunmaalta	29
Jyväskylään	13	Jyväskylästä	22

HOLLOLA

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 3086

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Lahteen	4885	Lahdesta	2051
Helsinkiin	277	Orimattilasta	155
Kärkölään	205	Asikkalasta	115
Orimattilaan	164	Kärkölästä	105
Heinolaan	128	Hämeenlinnasta	104
Hämeenlinnaan	122	Heinolasta	50

HEINOLA

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 4885

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Lahteen	1219	Lahdesta	823
Helsinkiin	101	Hollolasta	128
Hartolaan	83	Asikkalasta	100
Hollolaan	50	Hartolasta	86
Asikkalaan	44	Sysmästä	79
Pertunmaalle	43	Kouvolaan	71

KÄRKÖLÄ

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 922

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Lahteen	311	Lahdesta	330
Hollolaan	105	Hollolasta	205
Helsinkiin	87	Hämeenlinnasta	51
Mäntsälään	65	Orimattilasta	42
Riihimäelle	64	Hausjärveltä	31
Vantaalle	38	Riihimäeltä	25

LAHTI

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 36387

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Hollolaan	2051	Hollolasta	4885
Helsinkiin	1675	Orimattilasta	1861
Orimattilaan	893	Heinolasta	1219
Heinolaan	823	Asikkalasta	979
Vantaalle	631	Helsingistä	622
Asikkalaan	429	Kouvolaan	505

ORIMATTILA

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 3095

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Lahteen	1861	Lahdesta	893
Helsinkiin	266	Hollolasta	164
Mäntsälään	186	Mäntsälästä	56
Hollolaan	155	Myrskylästä	49
Vantaalle	152	Helsingistä	45
Porvooseen	57	litistä	30

PADASJOKI

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 597

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Lahteen	132	Asikkalasta	55
Asikkalaan	91	Lahdesta	35
Hollolaan	25	Kuhmoisista	22
Hämeenlinnaan	25	Hämeenlinnasta	10
Kuhmoisiin	20	Hollolasta	7
Heinolaan	18	Helsingistä	7

SYSMÄ

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 886

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Lahteen	131	Hartolasta	36
Heinolaan	79	Asikkalasta	23
Hartolaan	63	Heinolasta	22
Asikkalaan	21	Joutsasta	13
Helsinkiin	21	Lahdesta	11
Vantaalle	12	Jyväskylästä	5

IITTI

Asuinkunnassaan työssäkäyvät 1 405

Kunnasta pendelöinti		Kuntaan pendelöinti	
Kouvolaan	575	Kouvolaan	513
Lahteen	340	Lahdesta	128
Helsinkiin	49	Orimattilasta	29
Heinolaan	35	Helsingistä	14
Orimattilaan	30	Espoosta	13
Kotkaan	25	Heinolasta	11

Duoraitoliikenteen selvityksen liikennöintialue Lähde: Proxion

